

2012

Duurzaamheidsverslag Nuhma NV

Duurzaamheidsverslag

Inhoudsopgave

Duurzaamheidsverslag Nuhma NV.....	3
1. Introductie.....	3
2. Waarom een duurzaamheidsverslag voor Nuhma?	3
2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf.....	3
2.2. Nuhma in cijfers.....	4
2.3. Waarom een duurzaamheidsverslag?	6
2.4. Over dit verslag.....	6
3. Duurzaamheidscontext	7
3.1. Nuhma's duurzaamheidscontext: investeren in hernieuwbare energie	7
3.2. Stakeholders	8
3.3. Materialiteit	8
4. Duurzame verwezenlijkingen in 2011.....	12
5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid	13
6. Nuhma en Milieu.....	14
7. Investeringsfilosofie	16
8. Nuhma en zijn medewerkers	17
9. Nuhma in de maatschappij	17
10. GRI-verwijsindex	18

Duurzaamheidsverslag Nuhma NV

1. Introductie

In 2011 vierde Nuhma haar 10-jarig bestaan. Een geschikt moment om terug te kijken en te evalueren maar ook om vooruit te kijken. In het najaar van 2011 dacht een strategisch kernteam bestaande uit 25 leden-interne stakeholders na over de strategische focus van Nuhma voor de toekomst. Zij formuleerden onder externe begeleiding een antwoord op vragen als: wat willen we doen, hoe willen we het doen, wie willen we zijn, wat zijn de prioriteiten en waar staan we vandaag. In dit eerste duurzaamheidsverslag zal u lezen dat het begrip 'duurzaamheid' centraal staat in de antwoorden van het kernteam maar ook in de huidige dagelijkse werking van Nuhma.

Dat is ook logisch. Het is dan wel de eerste maal dat Nuhma een duurzaamheidsverslag opstelt, het is niet de eerste keer dat we over duurzaamheid nadenken en spreken. Meer nog: het is al jaren dé centrale term in onze missie en onze activiteiten: investeren in hernieuwbare energie, risicobeheersing bij investeringen, corporate governance, zorgen voor meerwaarde op maatschappelijk vlak en ten dienste van de Limburgse samenleving, werken aan een duurzame communicatie met onze stakeholders...

Toen in het najaar van 2011 het nieuwe groene logo en de slagzin 'het Limburgs Klimaatbedrijf' werden gelanceerd zagen onze stakeholders dat als een logische keuze. Op dezelfde manier ziet Nuhma dit duurzaamheidsverslag als een logisch gevolg van haar focus en als een middel om onze stakeholders nog beter te informeren over onze activiteiten.

2. Waarom een duurzaamheidsverslag voor Nuhma?

2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf

(www.nuhma.be)

Nutsbedrijven Houdstermaatschappij nv – kortweg Nuhma¹ - is een naamloze vennootschap naar Belgisch recht². Deze werd in 2001 opgericht door de Limburgse gemeenten als een private vennootschap met als doel activiteiten te verrichten van een vennootschap die handelt in energie en van een investerings- of holdingvennootschap.

Nuhma werkt namens de Limburgse gemeenten aan duurzaamheid, energie en innovatie via gerichte participaties. Leidraad is de maatschappelijke meerwaarde voor de gemeenschap in het algemeen en Limburg in het bijzonder. Daarnaast ontvangen de gemeenten die lid zijn ieder jaar een dividend.³

Investeren in duurzaamheid, energie en innovatie.

Over de loop der jaren ontwikkelde Nuhma een **weldoordachte totaalvisie** waarbij investeringen in duurzaamheid, energie en innovatie centraal staan. Nuhma investeert vooral in toepassingen van hernieuwbare energie zoals C-Power, Aspiravi en Bionerga. Daarbij ondersteunt Nuhma ook initiatieven rond innovatie zoals Energyville en het Wetenschapspark Limburg⁴.

Nuhma en zijn aandeelhouders, de 44 voornamelijk Limburgse gemeenten leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan het CO2-neutraal maken van de provincie Limburg tegen 2020. Vandaag staat Nuhma in voor een productie van groene energie die equivalent is aan het verbruik van 53.000 gezinnen (cfr. tabel groene energie pag. 15). Nuhma streeft ernaar om tegen 2020 te zorgen dat 100% van de Limburgse residentiële energie

¹ 2.1 Naam van de organisatie

² 2.6 Rechtsvorm

³ 2.7 Afzetmarkten

⁴ 2.2 Voornaamste merken, producten en/of diensten

groene energie is. Deze ambitie werd in 2011 bestendigd tijdens de strategische oefening met de stakeholders en ook communicatief vertaald in een nieuw logo en de slagzin 'het Limburgs Klimaatbedrijf'. Door verder te gaan op de ingeslagen weg en steeds op zoek te gaan naar nieuwe duurzame toepassingen hoop Nuhma dit zeer ambitieuze doel te bereiken.

Nuhma brengt ecologische en economische duurzaamheid daarbij in evenwicht: potentiële investeringen worden beoordeeld op hun rendabiliteit, risico's worden ingeschat en er moet sprake zijn van meerwaarde op de lange termijn, dit zowel op financieel als maatschappelijk gebied. Dit alles moet ertoe leiden dat Nuhma jaarlijks een dividend kan uitreiken aan haar aandeelhouders, de Limburgse gemeenten.

Slagkrachtige structuur

De 44 gemeenten vormen samen de **algemene vergadering** van Nuhma. Elke gemeenteraad vaardigt een vertegenwoordiger af die de jaarlijkse algemene vergadering bijwoont. Tijdens deze samenkomst worden de resultaten van het voorbije jaar gepresenteerd. Daarnaast staat de **Raad van Bestuur** in voor het dagelijkse bestuur van de holding en zij staat in voor het beheer van de participatieportefeuille. Een gedetailleerd overzicht van de leden van de Raad van Bestuur wordt in onderstaande tabel weergegeven. De betrokkenheid van de shareholders en stakeholders wordt verder versterkt door de activiteiten van het **strategisch kernteam** waar we verder in dit rapport op terugkomen. Sinds 2011 beschikt Nuhma over een **Corporate Governance Charter** dat niet alleen de missie, juridische structuur en bestuursorganen omschrijft maar ook een gedragscode oplegt aan haar bestuurders. Daarenboven zijn in het charter een aantal engagementen opgenomen op het vlak van communicatie naar de stakeholders.

Functie	Naam
Voorzitter	Paul Butenaerts Permanent vertegenwoordiger van VOF Butenaers
Lid van de Raad van Bestuur	Ludo Kelchtermans
Lid van de Raad van Bestuur	André Vautmans Permanent vertegenwoordiger van BVBA Avecom
Lid van de Raad van Bestuur	Jos Claessens Permanent vertegenwoordiger van NV Claessens - Leyssen
Lid van de Raad van Bestuur	Jean-Michel Legros
Lid van de Raad van Bestuur	Thierry de Grunne
Afgevaardigd bestuurder	Jo Geebelen Permanent vertegenwoordiger van VOF Geebelen J

Tabel 1: Raad van Bestuur

Erkenning binnen en buiten Limburg

Reeds 10 jaar voert Nuhma een doorgedreven beleid van investeringen in groene energie en innovatie. Dat levert haar erkenning op als gevestigde waarde in Limburg, maar ook daarbuiten. Het ontging ook een autoriteit als Jeremy Rifkin niet. Deze Amerikaanse econoom en medearchitect van het Europese klimaatbeleid had in zijn videoboodschap naar aanleiding van het 10 jarig bestaan van Nuhma veel lof voor de verwezenlijkingen en lopende projecten van Nuhma⁵. Ook Herman Reynders, gouverneur van Limburg, schreef naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van Nuhma een brief waarin hij het team van Nuhma feliciteerde.

2.2. Nuhma in cijfers

- Netto-omzet⁶ = Zie jaarrekening.
- Totaal van het vermogen⁶, onderverdeeld in schulden en eigen vermogen:
 - Eigen vermogen = EUR 311.683.949,26
 - Schulden = EUR 5.732.092,76
- Totaal van de activa⁶ = EUR 317.416.042,02
- Aantal werknemers⁶ = 3, allen tewerkgesteld in Limburg, België.

⁵ 2.10 Onderscheidingen

⁶ 2.8 Omvang van de verslaggevende organisatie

- Economisch eigendom⁶: identiteit en percentage van eigendom van de aandeelhouders:

Gemeente	Volstort kapitaal
ALKEN	1,25%
AS	0,62%
BERINGEN	3,99%
BILZEN	3,12%
BOCHOLT	1,41%
BORGLOON	1,22%
BREE	1,99%
DIEPENBEEK	1,96%
DILSEN-STOKKEM	2,32%
GENK	8,95%
GINGELOM	0,59%
HALEN	0,95%
HAM	0,94%
HAMONT-ACHEL	2,07%
HASSELT	12,23%
HECHTEL-EKSEL	1,05%
HEERS	0,51%
HERK-DE-STAD	1,33%
HERSTAPPE	0,01%
HEUSDEN-ZOLDER	3,14%
HOESELT	0,96%
HOUTHALEN-HELCHTEREN	3,66%
KINROOI	1,17%
KORTESSEM	0,75%
LAAKDAL	1,10%
LANAKEN	3,04%
LEOPOLDSBURG	1,33%
LOMMEL	3,85%
LUMMEN	1,79%
MAASEIK	2,78%
MAASMECHELEN	4,04%
MEEUWEN-GRUITRODE	1,18%
NEERPELT	1,72%
NIEUWERKERKEN	0,59%
OPGLABBEEK	1,20%
OVERPELT	2,48%
PEER	1,81%
RIEMST	1,60%
SINT-TRUIDEN	5,37%
TESSENDERLO	2,19%
TONGEREN	4,08%
WELLEN	0,75%
ZONHOVEN	2,11%
ZUTENDAAL	0,79%

Tabel 2: Aandeelhouders

De omzet van Nuhma bestaat uit de dividenden van de ondernemingen waarin geïnvesteerd wordt. Deze ondernemingen zijn voornamelijk gelegen binnen België. Slechts een klein aandeel van de investeringen reikt tot over de landsgrenzen⁷.

2.3. Waarom een duurzaamheidsverslag?

Nuhma publiceert voor de eerste keer zijn duurzaamheidsinformatie onder de vorm van een duurzaamheidsrapport. De keuze om een verslag op basis van de internationaal erkende duurzaamheidsrichtlijnen 'Global Reporting Initiative' uit te geven, is dan ook een bewuste keuze.

De GRI-richtlijnen worden beschouwd als de referentiestandaard op het vlak van duurzaamheidsverslaggeving⁸. Deze vorm van verslaggeving maakt het voor de stakeholders mogelijk om zich een goed beeld te vormen van de duurzame kansen en risico's waarmee het bedrijf te maken heeft. Tevens stelt het de onderneming in staat om, niet enkel over de behaalde resultaten te communiceren, maar ook over de manier waarop deze behaald werden⁹.

De GRI-richtlijnen voorzien dat er gerapporteerd dient te worden over het ondernemingsprofiel, de managementaanpak van MVO (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen), en behelzen tot slot een reeks prestatie-indicatoren waarover gerapporteerd dient te worden:

- milieu
- mensenrechten
- economische effecten
- arbeidsomstandigheden en volwaardig werk
- maatschappij
- productverantwoordelijkheid

De integratie van economie en milieu of duurzaamheid ligt ook aan de basis van de kernactiviteiten van Nuhma als Limburgs groen investeringsfonds. Op een transparante manier hier rond communiceren, in een duurzaamheidsverslag, naar zijn belangrijkste betrokken partijen of stakeholders (gemeenten, investeerders en Limburgse burgers) is een logische evidentie.

Er werd gekozen om telkens via voetnoten te vermelden welke indicator behandeld wordt. Aan het einde van het verslag wordt ook een overzicht van de verschillende indicatoren weergegeven in een GRI-verwijsindex.

2.4. Over dit verslag

Global Reporting Initiative Richtlijnen

Dit verslag is opgesteld volgens de Global Reporting Initiative richtlijnen (GRI) niveau C.

Scope

De informatie in dit rapport heeft betrekking op alle activiteiten van Nuhma NV. De onderneming is voornamelijk actief binnen België¹⁰, de investeringsfocus van de holding ligt tevens ook in België¹¹. Het aandeel in buitenlandse participaties is verwaarloosbaar en wordt bijgevolg niet in beschouwing genomen. Als beperking voor de reikwijdte van dit verslag geldt dat enkel de regionale activiteiten, met andere woorden, activiteiten waarop men directe controle en inspraak heeft, in acht worden genomen.¹² Gezien het hier om het eerste duurzaamheidsverslag¹³ voor Nuhma handelt zijn er geen veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes.¹⁴

⁷ 2.8 omvang van de organisatie – omzet en kosten per land

⁸ Wat is GRI/Duurzaamheidsverslaggeving – 20/03/2012 - <http://duurzaamheidsverslaggeving.be/gri>

⁹ Wat is een duurzaamheidsverslag/ Duurzaamheidsverslaggeving – 20/03/2012 - <http://duurzaamheidsverslaggeving.be/wat>

¹⁰ 2.5 Het aantal landen waar de organisatie actief is

¹¹ 3.6 Afbakening van het verslag

¹² 3.7 Vermeld eventuele specifieke beperkingen voor de reikwijdte of afbakening van het verslag

¹³ 3.2 Datum van het meest recente verslag

¹⁴ 3.10 Uitleg over de gevolgen van eventuele herformuleringen van eerder verstrekte informatie &

Verslagperiode & Verslaggevingscyclus

Een duurzaamheidsverslag zal jaarlijks¹⁵ heruitgegeven worden en in toekomstige rapporten kan het toegepaste GRI-raamwerk nog verder uitgebreid worden. De focus van dit verslag ligt op het afgelopen fiscale jaar, van 1 januari 2011 tot en met 31 December 2011¹⁶.

Geloofwaardigheid

Ernst&Young Bedrijfsrevisoren BCVBA stelde een assurance-rapport op om de geloofwaardigheid van het verslag te waarborgen. In de audit van Ernst&Young lag de focus op de analyse van de kwalitatieve gegevens overeenkomstig de aanbevelingen van het Global Reporting Initiative (GRI), evenals op de verificatie de prestatie-indicatoren op pagina 15 met betrekking tot de opgewekte en nog geplande groene energie en de samenhangende gespaarde CO2 emissies (aangeduid met het symbool ✓).

Contact

Voor feedback of vragen met betrekking tot dit rapport kan u zich wenden tot de heer Peter Jans, financieel directeur: Peter.Jans@nuhma.be¹⁷

3. Duurzaamheidscontext

De inhoud van dit duurzaamheidsverslag is gebaseerd op de GRI inhoudsrichtlijnen die de duurzaamheidscontext, volledigheid, materialiteit en stakeholderbetrokkenheid beschrijven. In deze sectie van het rapport wordt hier verder op ingegaan.

3.1. Nuhma's duurzaamheidscontext: investeren in hernieuwbare energie

De duurzaamheidscontext bepaalt de belangrijkste elementen in een duurzaamheidsbeleid van een organisatie. In Nuhma's duurzaamheidscontext zijn vijf trends belangrijk:

- 1) **Kyoto en verder:** algemeen kan gesteld worden dat de Belgische doelstelling binnen het Kyoto-verdrag van 13% energie uit hernieuwbare bronnen de belangrijkste stimulans is voor Nuhma's groei. Nuhma wil zijn steentje bijdragen aan het behalen van deze target. 'Kyoto' loopt in 2012 af, op de laatste klimaattop in Durban werd er slechts een mager akkoord gesloten. Er komen onderhandelingen over de reductie van broeikasgassen door alle deelnemers, dit moet een verdrag opleveren dat uiterlijk in 2020 in werking treedt. Ongeacht of de landen erin slagen om bindende afspraken overeen te komen om de opwarming van de aarde tegen te gaan, blijft de focus van Nuhma op duurzaamheid liggen. Het is dan ook een uitdaging voor Nuhma om de continue groei van hernieuwbare energie te verzekeren, voor alle betrokken partijen.
- 2) **Stabiliteit van regulatorisch kader rond hernieuwbare energie:** Nuhma is als Limburgs klimaatbedrijf aangestuurd door en voor de Limburgse gemeenten. Essentieel onderdeel hiervan is tevens de afhankelijkheid van het certificatenbeleid en de stabiliteit van het regulatorisch kader rond hernieuwbare energie in België. Daarnaast is het voldoende ter beschikking hebben van kapitaal en een stabiel vergunningsbeleid essentieel in de activiteiten van Nuhma.
- 3) **Technologische ontwikkeling:** rond hernieuwbare energie is belangrijk voor de groei van Nuhma. Om rendabele en duurzame investeringen in hernieuwbare energie te kunnen doen, hangt Nuhma af van de beschikbare informatie rond nieuwe technologische ontwikkelingen in windenergie, biomassa en andere hernieuwbare energiebronnen. Nieuwe ontwikkelingen en regulatorische risico's moeten worden opgevolgd.
- 4) **Burgemeestersconvenant:** nemen we de lokale duurzaamheidscontext onder de loep, dan zien we twee belangrijke lokale tendenzen die een impact hebben op Nuhma's activiteiten: De eerste is het Convenant of Mayors, of Burgemeestersconvenant: een algemene Europese beweging gelanceerd in

¹⁴ 3.1.1 Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes

¹⁵ 3.3 Verslaggevingscyclus

¹⁶ 3.1 Verslagperiode

¹⁷ 3.4 Contactpunt

2011, waarin lokale en regionale overheden zich vrijwillig kunnen engageren om de energie-efficiëntie en het gebruik van duurzame energiebronnen op hun grondgebied te verhogen. Ze werken samen aan het behalen en overtreffen van het EU doel om 20% van de energie uit hernieuwbare bronnen te produceren.

- 5) **Limburg Klimaatneutraal**: dit is een provinciaal project gebaseerd op het "TACO2-plan" (Totaal Actieplan CO2). Dit plan geeft aan hoe Limburg klimaat-neutraal zal worden en welke specifieke actieplannen ontwikkeld zullen worden. Het is dus een tweede belangrijke stimulans voor Nuhma's activiteiten.

3.2. Stakeholders

Het betrekken van haar stakeholders is een essentiële oefening voor Nuhma. Een oefening die zich niet beperkt tot de jaarlijkse infovergadering. Zo bepaalde in 2011 een **strategisch kernteam** bestaande uit 25 leden-interne stakeholders de strategische focus van Nuhma.

Het strategische kernteam bestaat uit 25 leden-interne stakeholders¹⁸ waaronder:

- aandeelhoudersvertegenwoordigers,
- alle leden en de voorzitter van de raad van bestuur,
- de directie van Nuhma.

De oefening die werd uitgevoerd binnen het strategisch kernteam, verliep volgens de methodologie van Norton & Kaplan¹⁹ en werd extern begeleid. Startpunt van de vernieuwde strategie was een analyse van de omgevingstrends, de stakeholders van Nuhma en de verwachtingen van deze stakeholders. Met andere woorden: de lijnen waarbinnen Nuhma opereert als **Strategy focussed organisation** werden mee bepaald door haar stakeholders.

Bij de stakeholderanalyse werden zowel de huidige als toekomstige relevante stakeholders in rekenschap genomen, rekening houdend met een snel wijzigende markt. Nuhma meent op deze manier een zo goed en zeker mogelijk toekomstscenario te schetsen, die hen op diverse mogelijke wendingen kan voorbereiden.

Het stakeholderanalyseproces bestond uit:

- het begrijpen van de bredere context waarin Nuhma als duurzaam klimaatbedrijf in opereert
- het evalueren van zijn verschillende stakeholdergroepen en hun belangen
- het in kaart brengen van de meest prioritaire verwachtingen en challenges

Nuhma definieerde zo 5 groepen kernstakeholders:

- de 44 gemeenten,
- de burgers,
- Nuhma's huidige en potentiële investeringspartners,
- diverse overheidsorganisaties,
- andere investeringsmaatschappijen.

3.3. Materialiteit

Nuhma bepaalde zijn materiële of kernduurzaamheidsthema's a.d.h.v. een grondige strategieformuleringsoefening. Deze werd vervolgens afgetoetst aan specifieke duurzaamheidselementen d.m.v. een desk research (= analyse van Nuhma's bredere duurzaamheidscontext en wat zijn trends in de investerings- en (hernieuwbare) energiesector), aangevuld met een interne analyse van Nuhma's stakeholders en hun belangrijkste verwachtingen. Het resultaat van deze oefening werd samengebracht in Nuhma's materialiteitsmatrix (pag. 11).

¹⁸ 4.14 Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken

¹⁹ 4.15 Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden die moeten worden betrokken

De verwachtingen van de kernstakeholders zijn:

- Gemeenten: autonomie, financiële meerwaarde, duurzaamheid en energie, duurzaamheid en innovatie, transparantie.
- Politieke partijen: goede relaties ontwikkelen, fierheid over de realisaties, MVO, communicatie.
- Burger: kwaliteit van het leefmilieu, MVO, fier zijn op de verwezenlijkingen van Nuhma.
- Participaties: synergieën tussen participaties en kenniscentrum tussen Nuhma's investeringen, competente bestuurders.
- Andere overheidsorganisaties: goede relaties ontwikkelen en onderhouden

De verwachtingen van de stakeholders werden in acht genomen om de strategie voor Nuhma uit te werken. In de strategy map die op de volgende pagina wordt weergegeven zijn deze verwachtingen dan ook opgenomen.

Deze map kan men best van onder naar boven lezen. In het onderste gedeelte van de map worden de verwachtingen van de kernstakeholders weergegeven, zoals transparantie, corporate governance en synergieën.

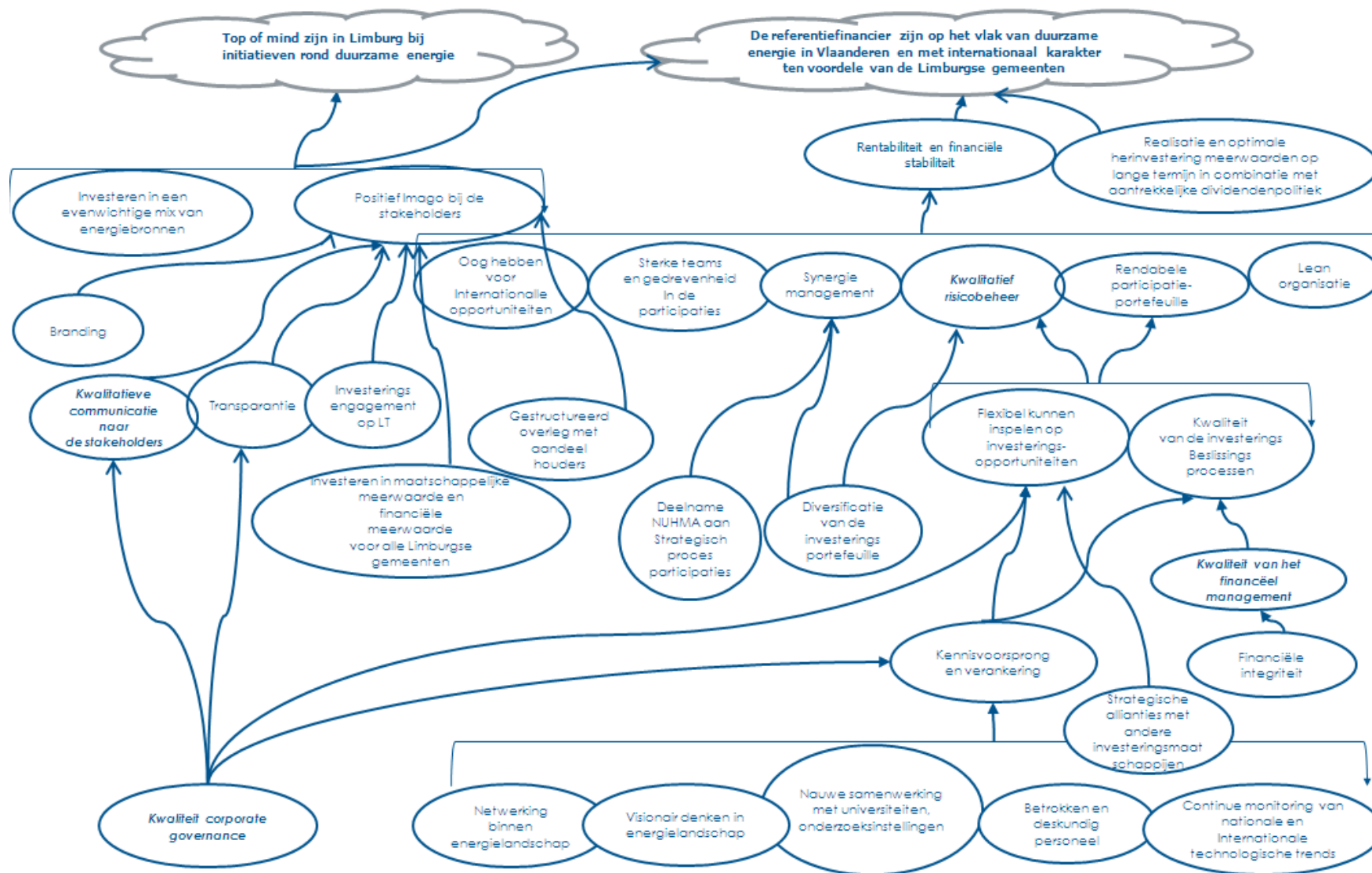
Door alle verwachtingen en strategische thema's voor de kernstakeholders te groeperen en samen te nemen kwam men tot een beleidsfocus die uit twee elementen bestaat:

- Top of mind zijn in Limburg bij initiatieven rond duurzame energie
- De referentiefinancier wijnt op het vlak van duurzame energie in Vlaanderen en met internationaal karakter ten voordele van de Limburgse gemeenten.

Deze elementen zijn dan ook bovenaan in de strategy map terug te vinden.

Dit worden ook wel de kritische succesfactoren (KSF) genoemd. In het verleden werd hier ook al aandacht aan besteed, maar om ook in de toekomst succesvol te blijven zullen deze KSF's ook in acht genomen worden.

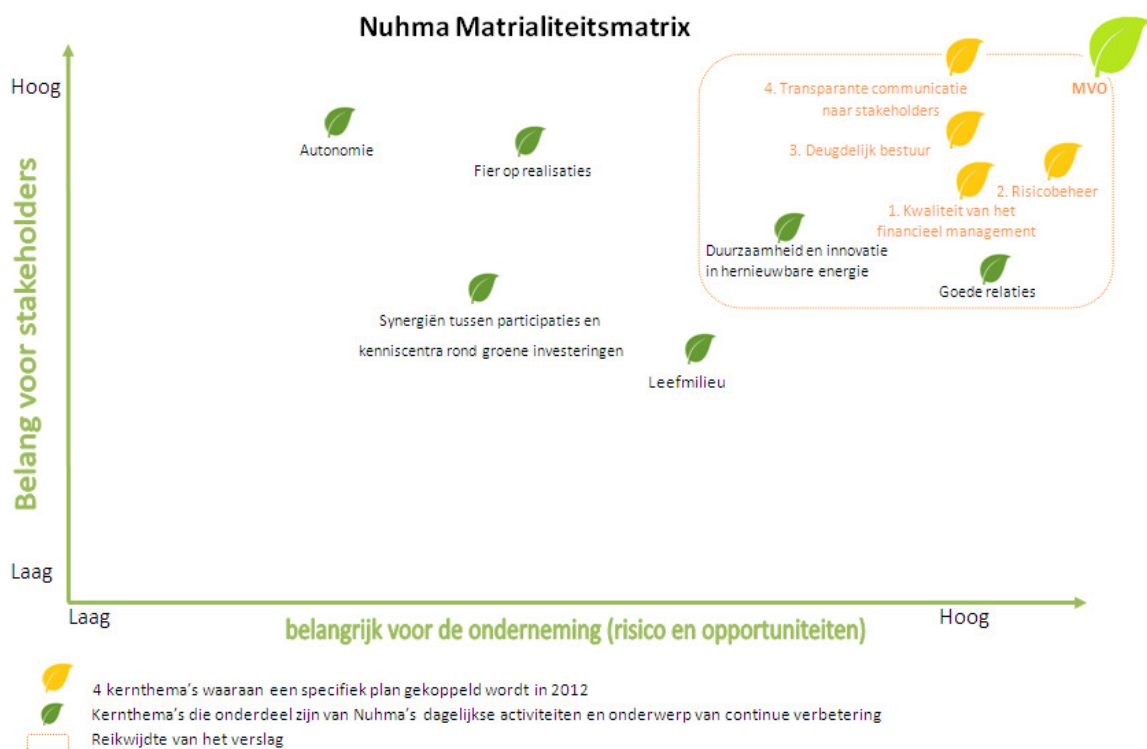
Figuur 1: de Strategy map van Nuhma

Een matching van de kwalitatieve verwachtingen van de stakeholders met de domeinen voor beleidsfocus voor Nuhma bracht volgende 4 kernthema's naar voor:

1. Financieel management
2. Risicobeheer
3. Corporate governance of deugdelijk bestuur
4. Communicatie naar stakeholders

Op deze manier werd duurzaamheid geïntegreerd in Nuhma's nieuwe strategie vanaf 2012.

De kernthema's voor Nuhma en zijn stakeholders worden op onderstaande materialiteitsmatrix weergegeven. In de rechterbovenhoek zijn de thema's weergegeven waaraan de stakeholders en Nuhma veel belang hechten. Hierin komen ook de kernthema's die de beleidsfocus vormen terug. Belangrijk is het om hierbij op te merken dat deze thema's allen even belangrijk zijn. Daarnaast wordt ook de reikwijdte van het verslag visueel weergegeven op de matrix.

Figuur 2: de Nuhma Materialiteitsmatrix

Het verdere proces van inhoudsbepaling en preselectie van indicatoren ging als volgt²⁰:

- Preselectie van GRI-kernindicatoren gebaseerd op de materiële duurzaamheidsthema's
- Finale selectie van de GRI indicatoren, met focus op een GRI C-niveau (min. 10 indicatoren).

²⁰ 3.5 Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag

4. Duurzame verwezenlijkingen in 2011.

Vanuit de kernthema's uit de materialiteitsmatrix werden een aantal doelstellingen geformuleerd. Een aantal van deze doelstellingen werden reeds verwezenlijkt in 2011.

Verder bouwen aan een transparante communicatie

Naast de klassieke kanalen als een **infovergadering** voor de aandeelhouders en een **nieuwsbrief** is Nuhma in 2011 gestart met een **strategisch kernteam** dat tweemaal per jaar samenkomt. In het strategische kernteam zetelen de leden van de Raad van Bestuur, het directiecomité en vertegenwoordigers van onze aandeelhouders. In 2011 bepaalde het strategisch kernteam de strategische lijnen waarbinnen Nuhma als **strategy focused organisation** opereert. Het is de bedoeling om het kernteam verder te institutionaliseren en zo te verankeren binnen een duurzame communicatie. De **website** www.nuhma.be wordt vandaag al gebruikt om allerlei informatie openbaar te maken. Ook in de toekomst zal ernaar gestreefd worden om deze publieke informatiedrager up to date te houden.

Langs deze kanalen wordt niet enkel informatie verschaft maar kan men ook informatie bekomen of suggesties aanreiken. Vragen, feedback en suggesties kunnen ook gecommuniceerd worden via de algemene vergadering, via het strategische kernteam, via de website of rechtstreeks aan de bestuurders of de directie²¹.

Nuhma voorziet ook jaarlijks in een financiële opleiding met betrekking tot het lezen en begrijpen van financiële verslagen zoals de balans en de jaarrekening. Aandeelhouders, en meer specifiek, de vertegenwoordigers van de aandeelhouders, de burgemeesters en gemeenteraadsleden kunnen zich hiervoor inschrijven. De financiële verslaggeving van een organisatie kan erg verschillen ten opzichte van die van een gemeente. Deze cursus bewerkstelligt dat de aandeelhouders ook een goed inzicht kunnen verwerven in de financiële structuur van Nuhma.

Deugdelijk bestuur

In het voorbije jaar werd er ook een oefening gedaan rond **Corporate Governance**. De bestaande werkmethoden werden gedocumenteerd, hieruit ontstond het Corporate Governance Charter van Nuhma. Hierin wordt onder andere de samenstelling en de bevoegdheden van de algemene vergadering en de raad van bestuur besproken. Verder werd ook een gedragscode voor de bestuurders vastgelegd. Het charter werd goedgekeurd door de raad van bestuur en wordt regelmatig aan een nazicht onderworpen. Dit biedt een basis voor het deugdelijk bestuur van de organisatie en zorgt ook voor een verhoging van de transparantie met betrekking tot de werking van het bestuur.

De Limburgse samenleving betrekken bij de Limburgse klimaatdoelstelling via coöperatieven

Gezien Nuhma niet enkel de rechtstreekse aandeelhouders, maar ook de burgers en de maatschappij wil betrekken in het doel om Limburg tegen 2020 CO₂-neutraal te maken wordt er gekozen om ook te investeren in coöperatieven. Zo vervult Nuhma een rol als orgaan dat duiding geeft aan initiatieven waarin op een duurzame manier geïnvesteerd kan worden. Tevens spelen zij ook een trekkende rol binnen deze organisaties. Momenteel heeft Nuhma participaties in 3 coöperatieven: **Limburg Wind, Aspiravi Samen en het Limburgs Klimaatfonds**. Ook langs deze weg tracht Nuhma de betrokkenheid van al haar stakeholders te verhogen.

Financiële en maatschappelijke investeringscriteria

De keuze van initiatieven waarin geïnvesteerd zal worden, wordt gebaseerd op financiële en maatschappelijke investeringscriteria. Deze criteria worden verder toegelicht in het hoofdstuk 7 Investeringsfilosofie.

²¹ 4.4. Mechanismen die aandeelhouders en medewerkers de gelegenheid geven om aanbevelingen te doen aan of medezeggenschap uit te oefenen op het hoogste bestuurslichaam

5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid.

De investeringen die Nuhma doet brengen een economische verantwoordelijkheid met zich mee. Niet enkel de waardecreatie voor de aandeelhouders staat centraal, maar ook het maatschappelijk belang heeft een prominente plaats in de strategie van Nuhma. In de volgende sectie wordt dieper ingegaan op economische indicatoren en de gevolgen hiervan.

Een eerste indicator met betrekking tot het economische domein beschrijft de financiële implicaties en andere risico's en mogelijkheden voor de activiteiten van de organisatie als gevolg van klimaatverandering²². Voor Nuhma houden veranderingen in het klimaat vooral mogelijkheden in. Het groeiende besef dat, de energiebronnen die momenteel hoofdzakelijk aangewend worden niet duurzaam zijn en erg schadelijke gevolgen (kunnen) hebben, heeft als gevolg dat er een verschuiving van focus naar hernieuwbare energie plaatsvindt. Dit brengt met zich mee dat er meer en nieuwe investeringsopportunities ontstaan. Momenteel richten de participaties zich vooral op windenergie (Aspiravi) en energie uit biomassa (A&S en Bionerga). Op deze manier heeft Nuhma dan ook weer een invloed op het klimaat zelf, door actief mee te werken aan het verlagen van de CO₂-uitstoot en het investeren in groene energie. Daarnaast gaat de aandacht ook uit naar innovatie en ontwikkeling met participaties binnen het wetenschapspark Limburg en het kennisbedrijf E3, zodat de positieve ommekeer naar groene energie ook in de toekomst verder bewerkstelligd en verzekerd wordt.

Co-creatie via coöperatieven

Nuhma investeert ook in coöperatieven, deze laten toe om met verschillende stakeholders (burgers, andere investeringsmaatschappijen, ...) samen te komen en een antwoord te bieden op de maatschappelijke uitdaging om de CO₂-uitstoot in te perken. Dit fenomeen wordt ook wel omschreven als 'co-creatie' of 'shared-value'. Nuhma heeft 3 coöperatieven mee opgericht; het Limburgs Klimaatfonds, Limburg Wind en de cvba Aspiravi Samen. Dit zijn coöperatieven gericht op het verzamelen van coöperatief kapitaal voor investeringen in vennootschappen actief in de sector van de hernieuwbare energie en het promoten van die hernieuwbare energie. Gezien de coöperatieve structuur zijn deze projecten relevant als investering in zowel hernieuwbare energie infrastructuur voor en door particulieren en het algemeen nut gezien de opbrengsten ervan ook terugstromen naar de maatschappij²³.

Limburg Wind cvba

Limburg Wind investeerde in 2011 in 3 windmolens in Maaseik en 5 in Halen langs de E314. Samen produceren ze 17,5 MW, meer dan de helft van het bestaande vermogen aan windenergie in Limburg.

Aantal personen die hebben ingetekend:	2.568
Verzameld kapitaal (boekjaar 2010):	€ 5.625.625,00

Tabel 3: Limburg Wind cvba

²² EC2 Financiële implicaties en andere risico's en mogelijkheden voor de activiteiten van de organisatie als gevolg van klimaatverandering

²³ EC 8 Ontwikkeling en gevolgen van investeringen in infrastructuur en diensten die voornamelijk ten behoeve van het algemeen nut worden geboden door middel van verplichtingen van commerciële aard, dan wel in natura of pro bono

Investeren in duurzame projecten met een beheerst risico

In het kader van het duurzaamheidsverslag willen we er op wijzen dat er steeds gekozen wordt voor investeringen in duurzame projecten met een beheerst risico, met als doel het creëren van financiële meerwaarde, op lange termijn, voor de aandeelhouders en een maatschappelijke meerwaarde. De concrete financiële resultaten worden weergegeven in de jaarrekening²⁴.

Werkgelegenheid binnen de groene economie

De investeringen van Nuhma creëren niet enkel financiële meerwaarde voor de aandeelhouders maar hebben ook indirecte economische gevolgen²⁵. De investeringen en steun voor aanwending van groene energie brengt een groei in het aantal 'green jobs' met zich mee. Een concreet voorbeeld hiervan zijn onderhoudsfuncties voor de windmolens.

6. Nuhma en Milieu

Investeren in hernieuwbare energie en energiebesparing

Tal van initiatieven die door Nuhma worden gesteund staan in voor creëren van duurzame energie of richten zich op het verlagen van de energie eisen²⁶. Dankzij de creatie van meer groene stroom wordt ook de behoefte en het verbruik van zogenaamde grijze energie vermeden²⁷.

De groene investeringen van Nuhma, en het aandeel van Nuhma in de bedrijven wordt in de volgende tabellen weergegeven. We maken een onderscheid tussen de projecten die reeds operationeel zijn, projecten die op korte termijn (minder dan 2 jaar) operationeel zullen zijn en de projecten waarvoor de vergunning verkregen werden en die op langere termijn (meer dan 2 jaar) gerealiseerd zullen worden.

Het geïnstalleerd vermogen van de investering, zoals bijvoorbeeld windmolens, wordt gerelateerd aan de participatie van Nuhma, het percentage van groene energie en de theoretisch te verwachten operationele uren van de installaties. De opgewekte groene energie wordt vergeleken met het aantal Limburgse gezinnen en hun gemiddelde elektriciteitsverbruik. Zo drukken we de hoeveelheid groene energie die dankzij de participaties van Nuhma geproduceerd (zal) worden uit in het aantal Limburgse gezinnen.

Momenteel wordt er 187.109 Mwh groene energie geproduceerd dankzij de participaties van Nuhma. Dit is equivalent aan 53.000 Limburgse gezinnen. De verdeling van deze productie wordt weergegeven in onderstaande tabel.

²⁴ EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd, waaronder inkomsten, operationele kosten, personeelsvergoedingen, donaties en overige maatschappelijke investeringen, ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden

²⁵ EC9 Inzicht in en beschrijving van significante indirecte economische gevolgen, waaronder de omvang ervan

²⁶ EN6 Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven

²⁷ EN 16 Totale directe en indirecte emissie van broeikasgassen naar gewicht.

Bedrijf	Aandeel Nuhma	Type	Operationeel (MW)	Aandeel groen	MW groen	Aantal uren/jr	Mwh
Bionerga	90,0%	biomassa	5,0	47,7%	2,1	8000	17.172
Bionerga Solar	90,0%	zonne-energie	0,5	100,0%	0,4	1000	428
Aspiravi	40,2%	windenergie	102,9	100,0%	41,3	2000	82.634
		biomassa	2,1	100,0%	0,8	4000	3.374
		waterkracht	0,2	100,0%	0,1	7000	450
Limburg Win(d)t	26,8%	windenergie	17,5	100,0%	4,7	2000	9.377
Vleemo	10,0%	windenergie	15,0	100,0%	1,5	2000	3.013
Luminus	3,0%	windenergie	107,0	100,0%	3,3	2000	6.514
		waterkracht	70,4	100,0%	2,1	7000	15.000
A&S	19,1%	biomassa	25,0	100,0%	4,8	8000	38.197
C-power	10,4%	windenergie	30,0	100,0%	3,1	3500	10.952
TOTAAL			375,5		64,3		187.109

Tabel 4: Huidig aandeel groen energie Nuhma

Voor een aantal van de participaties staan er nog grote projecten op til. Een voorbeeld hiervan is realisatie van 48 bijkomende windmolens van C-power op de Thorntonbank in de Noordzee. Op een termijn van 2 jaar kan men rekenen op een bijkomende productie van 126.753 Mwh dankzij de participaties van Nuhma. Dit komt overeen met 36.000 Limburgse gezinnen. In onderstaande tabel wordt de verdeling van projecten die in constructie zijn weergegeven.

Bedrijf	Aandeel Nuhma	Type	In constructie (MW)	Aandeel groen	MW groen	Aantal uren/jr	Mwh
Aspiravi	40,2%	windenergie	17,5	100,0%	7,03	2000	14.058
Limburg Win(d)t	26,8%	windenergie	9,2	100,0%	2,46	2000	4.929
C-power	10,4%	windenergie	295,2	100,0%	30,79	3500	107.764
TOTAAL			321,9		40,28		126.753

Tabel 5: bijkomend aandeel groene energie Nuhma op korte termijn

Het opzetten van een project ter productie van duurzame energie vergt een grondige voorbereiding en er gaat een ruime tijdspanne overheen om tot de realisatie te komen. Op langere termijn zijn dan ook al heel wat nieuwe projecten te voorzien. Of een project daadwerkelijk wordt uitgevoerd is sterk afhankelijk van het al dan niet verkrijgen van de nodige vergunningen. Om een realistisch beeld te kunnen vormen van de projecten die op middellange termijn gerealiseerd zullen worden, worden in onderstaande tabel enkel de projecten in rekening gebracht waarvoor de nodige vergunningen of concessies zijn bekomen. Dit komt dan neer op een bijkomende productie van 431.066 Mwh, die we op middellange termijn voorzien.

Bedrijf	Aandeel Nuhma	Type	Vergund (MW)	Aandeel groen	MW groen	Aantal uren/jr	Mwh
Bionerga	90,0%	biomassa	15,0	47,7%	6,44	8000	51.516
Aspiravi	40,2%	windenergie	38,0	100,0%	15,26	2000	30.527
Limburg Win(d)t	26,8%	windenergie	27,6	100,0%	7,39	2000	14.789
Otary	11,9%	windenergie	534,0	100,0%	63,42	3500	221.967
Northwind	14,9%	windenergie	216,0	100,0%	32,08	3500	112.266
TOTAAL			830,6		124,59		431.066

Tabel 6: Bijkomend aandeel groene energie Nuhma op langere termijn

Wanneer we de lopende en toekomstige projecten van de participaties van Nuhma beschouwen kunnen we dus stellen dat mede dankzij Nuhma 64% Limburgse gezinnen voorzien zullen zijn van groene energie.

Deze investeringen brengen een hoge maatschappelijke meerwaarde met zich meebrengen, in termen van % bijdrage aan groene stroom en CO2 vermijding²⁸.

Om een schatting te maken van de vermeden CO2 uitstoot dankzij Nuhma's groene investeringen vergelijken we de voorziene groene energie (huidige en toekomstige productie = 744.929 Mwh) met de CO2 uitstoot van het conventionele productiepark van Electrabel (0,649 t/Mwh). Dit resulteert in een reductie van 483.458 ton ✓ CO2.

Duurzaam mobiliteitsbeleid

Het engagement van Nuhma om op een maatschappelijk verantwoorde manier te ondernemen komt ook naar boven in de dagelijkse activiteiten binnen de onderneming. Zo worden de werknemers via het mobiliteitsbeleid gemotiveerd om zich op een verantwoorde manier te verplaatsen dit met name door het gebruik van het **openbaar vervoer te stimuleren**. Men streeft na om zoveel mogelijk verplaatsingen uit te sluiten door gebruik te maken van **tele- en videoconferencing**. Voor de noodzakelijke verplaatsingen wordt er steeds voor geopteerd om te **carpoolen**²⁹.

Groen datacenter

Ook voor de faciliteiten die gebruikt worden binnen Nuhma wordt er aandacht besteed aan de duurzaamheid ervan. Zo is er bewust gekozen voor een Groen datacenter. Dit datacenter maakt onder andere gebruik van innovatieve koeltechnieken en het gebouw zo geconstrueerd dat de hellingsgraad ideaal is voor de geïnstalleerde zonnepanelen.

7. Investeringsfilosofie

Nuhma beweegt zich niet enkel binnen de maatschappij maar staat ook ten dienste van de maatschappij. Het is dan ook evident dat Nuhma helder wil communiceren over de investeringsfilosofie³⁰ die er wordt gerespecteerd binnen de holding, alsook de waarden die hoog in het vaandel gedragen worden.

Financieel en maatschappelijk rendement

In het voorbije jaar werd er extra aandacht besteed aan de manier waarop investeringsbeslissingen genomen worden. Er werd gekozen om een procedure te formaliseren volgens het COSO framework. Nieuwe investeringen die in de toekomst in beschouwing worden genomen zijn onderhevig aan deze manier van documentatie. De kern van de procedure gaat terug naar 2 speerpunten die gevormd werden door de strategie van Nuhma, met name het financieel en het maatschappelijk rendement.

Dat er een financieel rendement verbonden moet zijn aan de investering is niet meer dan logisch. Hiervoor wordt het business plan met de financiële kerncijfers onder de loep genomen. Het risico verbonden aan de investering moet ook steeds beperkt zijn. Daarnaast speelt het maatschappelijk rendement ook een grote en beslissende rol in de investeringsbeslissing. "Maatschappelijk" is niet specifiek gedefinieerd en kan dus verschillende vormen aannemen zoals voordelen met betrekking tot de productie van groene energie, inspanningen naar het verhogen van de know how met betrekking tot het gebruik van het elektriciteitsnet of nieuwe toepassingen om op een verantwoorde manier energie op te wekken. **Het is dus de combinatie van maatschappelijk en financieel rendement die cruciaal is voor Nuhma om te beslissen of er al dan niet een investering wordt doorgevoerd.**

Beoordelingscriteria voor potentiële investeringen

De investeringsprocedure wordt vertaald in een **investeringspolicy document**. Hierin worden een aantal criteria nagegaan zoals aangegeven in volgende lijst:

- Algemene gegevens, zoals de naam van het project, de locatie, aard van de investering,...

²⁸ EN18 Initiatieven ter verlaging van de emissie van broeikasgassen en gerealiseerde verlagingen

²⁹ EN29 Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden

³⁰ PR3 Type informatie over producten en diensten dat verplicht wordt gesteld door procedures en het percentage van belangrijke producten en diensten die onderhevig zijn aan dergelijke informatie-eisen

- Kern cijfers, zoals de verwachte omzet, netto resultaat, EBITDA,...
- Kwantitatieve indicatoren met betrekking tot de visie van Nuhma, zoals duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord karakter,...
- Risicobeoordeling, voorspelbaarheid van de inkomsten, risico van de sector,...

Daarnaast wordt ook beoordeeld hoe de investering past in de reeds lopende projecten. Het uiteindelijke beslissingsrecht over de investering ligt bij de raad van bestuur.

8. Nuhma en zijn medewerkers

Nuhma heeft 3 medewerkers in dienst, zij zijn allen in Limburg tewerkgesteld. Daarnaast is er ook een actieve Raad van Bestuur die instaat voor het dagelijkse bestuur van de onderneming alsook de opvolging van de dochtervennootschappen³¹. De onderneming is sinds 2001 gestaag gegroeid, in 2011 werden er 2 medewerkers aangeworven. In 2012 volgde nog een vierde aanwerving. Nuhma kende tot op heden een laag verloop (1 medewerker). De functies die uitgeoefend worden lopen uiteen van corporate secretary tot financieel directeur. 66% van de medewerkers heeft het mannelijke geslacht en de gemiddelde leeftijd van het personeel is 37 jaar³². De medewerkers vallen allen onder de collectieve arbeidsovereenkomst PC 218 (bediende)³³. Naast een jaarlijks evaluatiegesprek genieten de medewerkers een on-the-job coaching, dit is mogelijk dankzij de vlakke structuur van de organisatie en brengt tevens een hoge betrokkenheid met zich mee³⁴.

9. Nuhma in de maatschappij

Er wordt belang gehecht aan het beleid, in het bijzonder een gunstig certificaten- en vergunningsbeleid binnen het domein van de hernieuwbare energie zijn belangrijk voor Nuhma. Een gunstig certificatenbeleid komt overeen met het opbouwen van een stabiel kader, dat gebaseerd is op een goede marktwerking en een win-win op lange termijn, voor alle betrokken partijen³⁵.

³¹ LA1 Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio

³² LA2 Totaal aantal en snelheid van personeels-verloop per leeftijdsgroep, geslacht en regio

³³ LA4 Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt

³⁴ LA12 Percentage medewerkers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling

³⁵ SO5 Standpunten betreffende publiek beleid en deelname aan de ontwikkeling ervan, evenals lobbyen

10. GRI-verwijsindex

In deze finale sectie van het rapport is de GRI-verwijsindex weergegeven. In deze tabel wordt beschreven waar u de specifieke duurzaamheidsinformatie kan terugvinden.

STRATEGIE EN ANALYSE	
1.1 Een verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde van de organisatie (bv. bestuursvoorzitter, directeur of gelijkwaardige leidinggevende functie) over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie.	Jaarverslag – voorwoord van de voorzitter
ORGANISATIEPROFIEL	
2.1 Naam van de organisatie	2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf
2.2 Voornaamste merken, producten en/of diensten.	2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf
2.3 Operationele structuur van de organisatie, met inbegrip van divisies, werkmaatschappijen, dochterondernemingen en samenwerkingsverbanden.	Jaarverslag - participaties
2.4 Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Jaarverslag
2.5 Het aantal landen waar de organisatie actief is en namen van landen met ofwel grootschalige activiteiten, ofwel met specifieke relevantie voor de duurzaamheidskwesties die in het verslag aan de orde komen.	2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf
2.6 Eigendomsstructuur en de rechtsvorm.	Eigendomsstructuur – Jaarverslag – bestuur en corporate governance Rechtsvorm – 2.1 Wie is Nuhma
2.7 Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren die worden bediend en soorten klanten/begunstigden).	2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf
2.8 Omvang van de verslaggevende organisatie, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • Aantal werknemers; • Netto-omzet (voor organisaties in de private sector) of netto-inkomsten (voor organisaties in de publieke sector); • Totaal van het vermogen, onderverdeeld in schulden en eigen vermogen (voor organisaties in de private sector); • Hoeveelheid geleverde producten of diensten. <p>Naast de bovenstaande gegevens wordt verslaggevende organisaties aangeraden om aanvullende informatie te verstrekken, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Totaal van de activa; • Economisch eigendom (waaronder identiteit en percentage van eigendom van grootste aandeelhouders); <p>Onderverdeling per land/regio van de volgende gegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omzet of opbrengst per land of regio met meer dan 5% van de totale opbrengsten; • Kosten voor landen/regio's met meer dan 5% van de totale opbrengsten; • Werknemers. 	- 2.3 Nuhma in cijfers - 2.3 Nuhma in cijfers -2.3 Nuhma in cijfers - Niet van toepassing - 2.3 Nuhma in cijfers - 2.3 Nuhma in cijfers - 2.3 Nuhma in cijfers - 2.3 Nuhma in cijfers - 2.3 Nuhma in cijfers
2.9 Significante veranderingen tijdens de verslagperiode wat betreft omvang, structuur of eigendom, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • De locatie van of veranderingen in bedrijfsactiviteiten, waaronder het openen, sluiten en uitbreiden van accommodatie; • Veranderingen in het aandelenkapitaal en andere kapitaalvorming, onderhoud en wijzigingsactiviteiten (voor organisatie in de private sector). 	jaarverslag
2.10 Onderscheidingen die tijdens de verslagperiode werden toegekend.	2.1. Nuhma, het Limburgs Klimaatbedrijf
VERSLAGPARAMETERS – VERSLAGGEVINGSPROFIEL, REIKWIJDTE EN AFBAKENING	
3.1 Verslagperiode (bijvoorbeeld fiscaal jaar of kalenderjaar) waarop de verstrekte informatie betrekking heeft.	2.4. Over dit verslag

3.2 Datum van het meest recente verslag (indien van toepassing).	Niet van toepassing – aangehaald in 2.4. over dit verslag
3.3 Verslaggevingscyclus (jaarlijks, tweejaarlijks, etc.)	2.4. Over dit verslag
3.4 Contactpunt voor vragen over het verslag of de inhoud ervan.	2.4. Over dit verslag
3.5 Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag, met inbegrip van: <ul style="list-style-type: none"> • Bepalen van de relevantie; • Prioritering van de onderwerpen binnen het rapport; • Vaststellen welke belanghebbenden het verslag naar verwachting zullen gebruiken. 	3.3. Materialiteit
3.6 Afbakening van het verslag (bv. landen, divisies, dochterondernemingen, gehuurde faciliteiten, samenwerkingsverbanden, leveranciers). Zie het GRI Reporting Boundaries Protocol voor nadere toelichting.	2.4. Over dit verslag
3.7. Vermeld eventuele specifieke beperkingen voor de reikwijdte of afbakening van het verslag. Indien afbakening en reikwijdte niet het volledige scala aan relevante economische, milieu-gerelateerde en sociale gevolgen van de organisatie bestrijken, dient men aan te geven hoe en wanneer men volledige dekking denkt te bereiken.	2.4. Over dit verslag
3.8 Basis voor verslaggeving over samenwerkingsverbanden, dochterondernemingen in gedeeltelijk eigendom, gehuurde faciliteiten, uitbestede activiteiten of andere entiteiten die de vergelijkbaarheid tussen verschillende verslagperiodes of verslaggevende organisaties aanzienlijk beïnvloeden.	Niet van toepassing
3.10 Uitleg over de gevolgen van eventuele herformuleringen van eerder verstrekte informatie (bijvoorbeeld fusies of overnames, verandering van referentiejaar of verslaggevingsperiode en veranderingen met betrekking tot de aard van de activiteiten of de meetmethoden).	Niet van toepassing – aangehaald in 2.4. over dit verslag
3.11 Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van reikwijdte, afbakening of meetmethoden die voor het verslag zijn toegepast.	Niet van toepassing – aangehaald in 2.4. over dit verslag
3.12 Tabel waarin staat waar in het verslag de standaardonderdelen van de informatievoorziening te vinden zijn (= GRI verwijsindex)	10. GRI-verwijsindex

BESTUUR, VERPLICHTINGEN EN BETROKKENHEID

4.1. De bestuursstructuur van de organisatie, met inbegrip van commissies die vallen onder het hoogste bestuurslichaam en verantwoordelijk zijn voor specifieke taken, zoals het bepalen van de strategie of het overzicht over de organisatie	jaarverslag - Raad van Bestuur en corporate Governance
4.2. Geef aan of de voorzitter van het hoogste bestuurs-lichaam eveneens een leidinggevende functie heeft (en, zo ja, zijn/haar functie binnen het kader van de organisatie en de redenen voor deze situatie).	jaarverslag - Raad van Bestuur en corporate Governance
4.3. Voor organisaties met een eenvoudige bestuursstructuur: vermeld het aantal onafhankelijke en/of niet-leidinggevende leden van het hoogste bestuurslichaam.	Niet van toepassing jaarverslag - Raad van Bestuur en corporate Governance
4.4. Mechanismen die aandeelhouders en medewerkers de gelegenheid geven om aanbevelingen te doen aan of medezeggenschap uit te oefenen op het hoogste bestuurslichaam.	4. Duurzame verwezenlijkingen in 2011
4.14 Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken. Voorbeelden van groepen belanghebbenden zijn: • Omwonenden / lokale gemeenschappen; • de maatschappij; • klanten; • aandeelhouders en kapitaalverstrekkers; • leveranciers; • medewerkers, overig personeel en vakbonden.	3.2. Stakeholders
4.15 Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden die moeten worden betrokken. Dit omvat het proces van de organisatie voor het bepalen welke groepen belanghebbenden er zijn en welke wel en welke niet moeten worden betrokken.	3.2. Stakeholders

GRI – PRESTATIE INDICATOREN

ECONOMISCH

EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd, waaronder inkomsten, operationele kosten, personeelsvergoedingen, donaties en overige maatschappelijke investeringen, ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.	Jaarverslag en jaarrekening
EC2 Financiële implicaties en andere risico's en mogelijkheden voor de activiteiten van de organisatie als gevolg van klimaatverandering.	5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid
EC4 Significante financiële steun van een overheid.	5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid
EC8 Ontwikkeling en gevolgen van investeringen in infrastructuur en diensten die voornamelijk ten behoeve van het algemeen nut worden geboden door middel van verplichtingen van commerciële aard, dan wel in natura of pro bono.	5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid
EC9 Inzicht in en beschrijving van significante indirecte economische gevolgen, waaronder de omvang ervan.	5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid

MILIEU

EN6 Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven.	5. Nuhma's Economische verantwoordelijkheid
EN16 Totale directe en indirecte emissie van broeikasgassen naar gewicht.	6. Nuhma en Milieu
EN18 Initiatieven ter verlaging van de emissie van broeikasgassen en gerealiseerde verlagingen.	6. Nuhma en Milieu
EN29 Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden.	6. Nuhma en Milieu

ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

LA1 Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio.	8. Nuhma en zijn medewerkers
LA2 Totaal aantal en snelheid van personeels-verloop per leeftijdsgroep, geslacht en regio.	8. Nuhma en zijn medewerkers
LA4 Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.	8. Nuhma en zijn medewerkers
LA12 Percentage medewerkers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling.	8. Nuhma en zijn medewerkers

MAATSCHAPPIJ

SO5 Standpunten betreffende publiek beleid en deelname aan de ontwikkeling ervan.	9. Nuhma in de maatschappij
---	-----------------------------

PRODUCTVERANTWOORDELIJKHEID

PR3 Type informatie over producten en diensten dat verplicht wordt gesteld door procedures en het percentage van belangrijke producten en diensten die onderhevig zijn aan dergelijke informatie-eisen.	7. Investeringsfilosofie
---	--------------------------

